

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 18958/2022
26.09.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић, Јасмине Симовић, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ, ВВ, ГГ, малолетних ДД, ЂЂ и ЕЕ, које заступа мајка ВВ као законски заступник, ЖЖ и ЗЗ, сви из ..., чији је пуномоћник Марина Мијатовић адвокат из ..., против туженог Града Београда, којег заступа Градско правобранилаштво Града Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6206/21 од 20.04.2022. године, у седници одржаној дана 26.09.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6206/21 од 20.04.2022. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6206/21 од 20.04.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужилаца за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 20265/2020 од 30.03.2021. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да на име накнаде нематеријалне штете због душевних болова услед повреде права личности плати тужиоцима износе од по 120.000,00 динара са законском затезном каматом од 30.03.2021. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се обавезе тужени да им на име накнаде нематеријалне штете за душевне болове због повреде права личности плати износе од по још 280.000,00 динара са законском затезном каматом од 30.03.2021. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да накнади тужиоцима трошкове парничног поступка у износу од 514.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке, ослобођени су плаћања судске таксе на пресуду тужиоци ДД, ЂЂ и ЕЕ.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6206/21 од 20.04.2022. године одбијене су као неосноване жалбе тужилаца и туженог и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 20265/2020 од 30.03.2021. године у првом, другом и трећем

ставу изреке. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, благовремено изјавио ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

Тужиоци су у одговору на ревизију предложили да се не прихвати одлучивање о посебној ревизији туженог и да се она одбаци као недозвољена, а тужени обавезе на накнаду трошкова поступка поводом тог правног лека.

Предмет спора су захтеви тужилаца, станара зграда у ... улици у Београду, за накнаду нематеријалне штете за душевне болове због повреде права личности, проузроковане штетним утицајем буке из угоститељских објеката на локацији кућни број .. у наведеној улици, која у дужем временском периоду прелази дозвољени ниво. Нижестепени судови су закључили да је тужени пасивно легитимисан јер није у потпуности испунио своје дужности из члана 8. став 1. и члана 17. Закона о заштити буке у животној средини, и да трпљење буке која потиче из околних угоститељских објеката, у вишем нивоу од дозвољеног и у дужем временском периоду, повређује право личности тужилаца и наноси им душевне болове чији интензитет и дужина трајања оправдава новчану накнаду у досуђеним износима, у смислу члана 200. Закона о облигационим односима.

По оцени Врховног суда, наводи ревидента не оправдавају потребу да се о његовој посебној ревизији одлучује ради новог тумачења права.

Право на поштовање приватног и породичног живота, дома и преписке заштићено је одредбом члана 8. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. Поштовање права на дом подразумева и право на мирно уживање простора у коме се одвија приватни и породични живот. Повреде тог права укључују и оне које нису конкретне или физичке (неовлашћени улазак у дом неке особе), већ и оне попут буке, имисија, неугодних мириса или других облика узнемиравања.

Меродавно домаће право садржано је у Закону о заштити од буке у животној средини („Службени гласник Републике Србије“ број 36/09 и 88/10). Према одредбама тог закона, заштита животне средине од буке је део интегралног система заштите животне средине и обезбеђује се утврђивањем услова и предузимањем мера заштите, које се односе и на просторно, урбанистичко и акустичко планирање; звучну заштиту; прописивање граничних вредности индикатора буке у животној средини; акустичко зонирање; мерење и оцену буке у животној средини; процену штетних ефеката буке на здравље људи и информисање јавности о буци и њеним штетним ефектима у животној средини (члан 2. тачке 1, 2, 4, 6, 9, 10. и 11). Субјекти заштите животне средине од буке су, у оквиру својих овлашћења и јединице локалне самоуправе - општина, град, односно Град Београд (члан 4. став 1. тачка 3) које, поред осталог, врше акустичко зонирање на својој територији и одређују мере забране и ограничења у складу са тим законом и врше надзор и контролу примене мера заштите од буке у животној средини (члан 8. став 1. тачке 2. и 6), и одговорни су за сваку активност или непредузимање мера којима се проузрокује изложеност буци изнад граничних вредности (члан 9. став

1). Просторно, урбанистичко и акустичко планирање подразумева мере и услове заштите од буке, а нарочито међусобни просторни распоред инфраструктуре, индустријских, стамбених, рекреационих и других зона и објеката, као и акустичко зонирање и утврђивање посебних режима коришћења тих подручја (члан 11. став 1); у акустичким зонама које одређује јединица локалне самоуправе по методологији коју прописује министар надлежан за послове заштите животне средине, може се забранити или ограничити употреба извора буке, односно обављање делатности и других активности које проузрокују буку изнад прописаних граничних вредности (члан 17). Јединице локалне самоуправе врше инспекцијски надзор над извршењем послова поверених тим законом, преко Инспектората за заштиту животне средине (члан 30. став 4). Граничне вредности индикатора буке на отвореном и у затвореном простору одређени су Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник Републике Србије“ број 75/10). Граничне вредности означене у том подзаконском акту односе се на укупну буку која потиче из свих извора буке на посматраној локацији.

Тужени у конкретном случају не спори да су тужиоци у дужем временском периоду били изложени буци која је прелазила дозвољене границе на отвореном и у затвореном простору, и да су његови органи кроз пријаве континуирано подношене од 2016. године против емитера буке - угоститељских објеката смештених на локацији у улици ... број .. у Београду, о томе били обавештени. Ниво буке који прелази дозвољене границе за означену акустичку зону (подручје на чијој је целој површини прописана јединствена гранична вредност индикатора буке) утврђен је извршеним мерењима (за одређене угоститељске објекте појединачно), што по логици ствари води закључку да и укупан ниво буке која потиче из свих извора на тој локацији прелази дозвољене граничне вредности. Тужена по одредбама наведеног закона има права и дужности да предузима превентивне контролне мере у циљу заштите становништва од буке у животној средини. Неке од тих мера тужени је предузимао у спорном периоду (инспекцијски надзор и покретање прекршајних поступака), али оне нису имале ефекта јер су и даље подношене пријаве о прекомерној буци на предметној локацији, што значи да је тужени пропустио да са довољном пажњом и правилно размотри све интересе који су међусобно супротстављени, и тако изврши своју позитивну обавезу у циљу заштите права тужилаца на поштовање њиховог дома и приватног живота.

Тужени уз ревизију није приложио правноснажне пресуде донете у другим истим или битно истоветним чињенично-правним споровима које би оправдавале потребу уједначавања судске праксе. Европски суда за људска права је пружио заштиту права на поштовање приватног и породичног живота, као и дома и у случају прекомерне буке (предмети *Lopez Ostra protiv Španije*, пресуда од 09.12.1994. године по претставци број 16798/90; *Mileva i drugi protiv Bugarske*, пресуда од 25.11.2010. године по претставци број 4449/02 и 21475/04; *Olujic protiv Hrvatske*, пресуда од 20.05.2010. године по претставци број 61260/08; *Udovičić protiv Hrvatske*, пресуда од 24.04.2014. године по претставци број 27310/09).

Из наведених разлога, на основу члана 404. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Ревизија туженог није дозвољена ни на основу члана 403. став 3. ЗПП. Тужиоци се у овом поступку налазе у положају формалних супарничара из члана 205. став 1. тачка 2. ЗПП јер су предмет спора захтеви који се заснивају на битно истоврсном чињеничном и правном основу. Зато се вредност предмета спора, меродавна за дозвољеност ревизије, у смислу наведене одредбе одређује према вредности захтева сваког од тужилаца, а не према њиховом збиру. Тако одређена вредност предмета спора је нижа од оне која је по члану 403. став 3. ЗПП прописана за дозвољеност ревизије, због чега је на основу члана 410. став 2. тачка 5. и члана 413. ЗПП одлучено као у другом ставу изреке.

Трошкови одговора на ревизију, по оцени Врховног суда, нису били нужни. Због тога је захтев тужилаца за њихову накнаду одбијен и применом члана 165. став 1. у вези члана 154. став 1. ЗПП одлучено као у трећем ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић